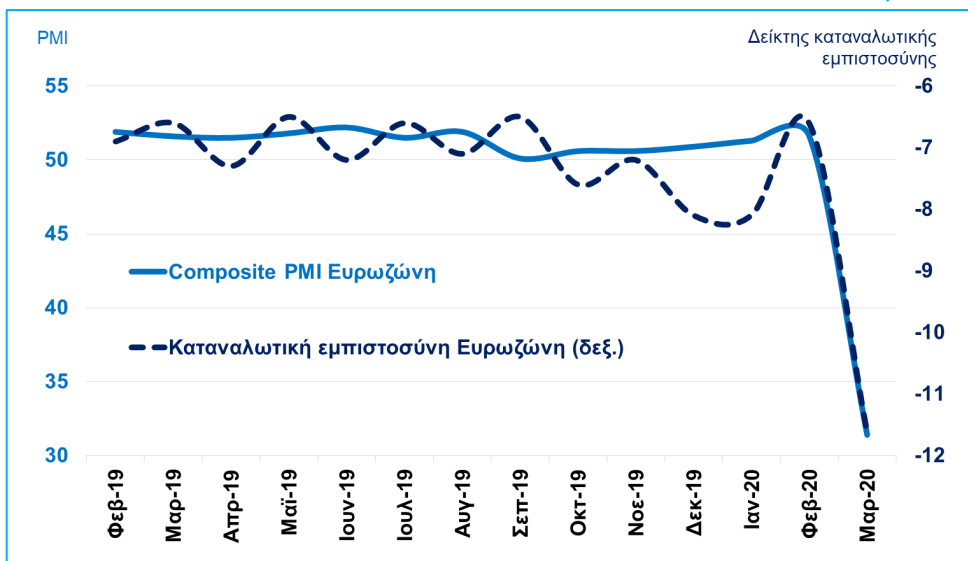

Σύνθετος Δείκτης Υπευθύνων Προμηθειών (PMI) και καταναλωτική εμπιστοσύνη στην Ευρωζώνη (*Markit, Flash Composite PMI και EE-DG ECFIN, Flash Consumer Confidence Indicator, Μαρ. 2020*)

ΤΟΜΕΑΣ ΜΑΚΡΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΑΝΑΛΥΣΗΣ ΚΑΙ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Μιχάλης Μασουράκης
Chief Economist

E: mimassourakis@sev.org.gr
T: +30 211 500 6104

Θανάσης Πρίντσιπας
Senior Advisor

E: printsipas@sev.org.gr
T: +30 211 500 6176

Οι απόψεις στην παρούσα έκθεση είναι των συγγραφέων και όχι απαραίτητα του ΣΕΒ. Ο ΣΕΒ δεν φέρει καμία ευθύνη για την ακρίβεια ή την πληρότητα των πληροφοριών που περιλαμβάνει η έκθεση.

ΜΕ ΤΗΝ ΕΥΓΕΝΙΚΗ ΧΟΡΗΓΙΑ:

Με μια καρδιά όλοι, μια γνώμη, μια ψυχή... Ο κόσμος να γλιτώσει, απ' αυτήν την πληγή, κι ελεύθεροι να ζώμεν, αδέρφια εις την γη.

Από τον «Θούριο» του Ρήγα Φεραίου

Η παγκόσμια κοινότητα βρίσκεται αντιμέτωπη με την πρωτοφανή κρίση πανδημίας του κορωνοϊού SARS-COV-2, που προκαλεί τη νόσο COVID-19. Η αντιμετώπισή της απαιτεί μέτρα περιορισμού των κοινωνικών επαφών, άρα -σε ό,τι αφορά την οικονομία- αυτό συνεπάγεται ένα ραγδαίο περιορισμό της οικονομικής δραστηριότητας, που εκδηλώνεται με την ταυτόχρονη μείωση της ζήτησης και της προσφοράς, οδηγώντας αναπόφευκτα σε ύφεση.

Στις συνήθεις οικονομικές κρίσεις η μακροοικονομική πολιτική στοχεύει στην ενίσχυση της ζήτησης. Στην παρούσα κρίση, παρόλα αυτά, τα μέτρα για την στήριξη της οικονομίας πρέπει εξίσου να ενισχύσουν την προσφορά, δεδομένου ότι επιχειρήσεις και εργαζόμενοι θα βρεθούν σε αδυναμία εκπλήρωσης των συμβατικών και οικονομικών τους υποχρεώσεων, καθώς οι κυβερνήσεις παίρνουν όλα τα απαραίτητα επιδημιολογικά μέτρα αντιμετώπισης μιας επείγουσας κατάστασης ιατρικού χαρακτήρα. Υπό αυτή την έννοια, η τόνωση της ζήτησης από μόνη της δε θα οδηγήσει σε αντίστοιχη αύξηση της προσφοράς. Αυτό συμβαίνει επειδή υπό τις παρούσες συνθήκες οι πολίτες δε μπορούν να καταναλώσουν, αφού τα καταστήματα είναι κλειστά, ενώ παράλληλα παραμένουν στο σπίτι τους, σύμφωνα με τις οδηγίες των δημόσιων αρχών, με σκοπό τον περιορισμό της εξάπλωσης του ιού. Παράλληλα οι επιχειρήσεις αδυνατούν να συνεχίσουν την ομαλή τους λειτουργία

Λόγω της μαζικότητας των περιπτώσεων της αρωγής, ιδίως σε οικονομίες όπως η ελληνική, όπου οι μικρές και πολύ μικρές επιχειρήσεις απασχολούν την πλειοψηφία των εργαζομένων, είναι απαραίτητο οι πόροι να διοχετευθούν άμεσα, χωρίς γραφειοκρατικές διαδικασίες, ενδεχομένως και ανεξαρτήτως κριτηρίων αναγκαιότητας και σκοπιμότητας, σε όλους τους εργαζομένους και επιχειρήσεις. Αυτό πρέπει να γίνει αξιοποιώντας τα ηλεκτρονικά μέσα, παρακάμπτοντας τις δαιδαλώδεις διαδικασίες αιτήσεων, υποβολής δικαιολογητικών κ.ο.κ.

μένοντας πρακτικά με πολύ λιγότερους ή και χωρίς καθόλου εργαζόμενους. Σε ό,τι αφορά την εξ αποστάσεως εργασία, αυτή έχει τα όριά της, αφού αποτελεί αποτελεσματική επιλογή μοντέλου εργασίας κυρίως στις περιπτώσεις εργαζομένων που παράγουν έργο γραφείου. Η ενσωμάτωση της ρομποτικής στην παραγωγή έχει επίσης περιορισμένα αποτελέσματα, δεδομένου ότι δεν είναι διαδεδομένη πρακτική. Το ηλεκτρονικό εμπόριο προϋποθέτει ότι λειτουργούν τα εργοστάσια, ότι παράγουν προϊόντα και ότι γίνονται ομαλά οι μεταφορές και λειτουργεί η εφοδιαστική αλυσίδα. Άρα, διερευνώντας πιθανά σενάρια οικονομικών πολιτικών, η βέλτιστη επιλογή υπό τις σημερινές συνθήκες είναι η κρατική στήριξη να κατευθυνθεί εκεί όπου είναι απαραίτητη. Να μη μείνει εργαζόμενος χωρίς ένα ελάχιστο εισόδημα, να μην κλείσει επιχείρηση επειδή δεν μπορεί να παράγει προϊόντα και υπηρεσίες, την ίδια στιγμή που οι υποχρεώσεις εργαζομένων και επιχειρήσεων προς τις τράπεζες, την εφορία, τα ασφαλιστικά ταμεία, άλλες επιχειρήσεις, κλπ., αν και μειωμένες, θα συνεχίσουν να τρέχουν.

Η κρατική αρωγή είναι απαραίτητο να παρέχεται γενναιόδωρα για όσο καιρό διαρκέσει η «κοινωνική απομόνωση», το «κλείσιμο στις επιχειρήσεις» και ο περιορισμός στην ελεύθερη μετακίνηση ανθρώπων μεταξύ των χωρών. Ήδη, οι κυβερνήσεις, περιλαμβανομένης της ελληνικής, έχουν ανακοινώσει μια πληθώρα μέτρων στήριξης για εργαζομένους και επιχειρήσεις. Σημαντικές παράμετροι στην χορήγηση της αρωγής είναι το μέγεθος και η ταχύτητα της δημοσιονομικής προώθησης πόρων στην οικονομία. Λόγω της μαζικότητας των περιπτώσεων της αρωγής, ιδίως σε οικονομίες όπως η ελληνική, όπου οι μικρές και πολύ μικρές επιχειρήσεις απασχολούν την πλειοψηφία των εργαζομένων, είναι απαραίτητο οι πόροι να διοχετευθούν άμεσα, χωρίς γραφειοκρατικές διαδικασίες, ενδεχομένως και ανεξαρτήτως κριτηρίων αναγκαιότητας και σκοπιμότητας, σε όλους τους εργαζομένους και επιχειρήσεις. Αυτή η επιλογή δημιουργεί τον κίνδυνο της σπατάλης για κάποιους από τους έκτακτους πόρους, που θα διοχετευθούν στην οικονομία, όμως υπό τις τρέχουσες συνθήκες μεγαλύτερο βάρος θα πρέπει να δοθεί στο όφελος που θα προκύψει από την ταχεία ένεση ρευστότητας στην οικονομία, η οποία συρρικνώνεται ταχύτατα λόγω των έκτακτων συνθηκών της κρίσης. Η απελευθέρωση των πόρων πρέπει να γίνει αξιοποιώντας τα ηλεκτρονικά μέσα, παρακάμπτοντας τις δαιδαλώδεις διαδικασίες αιτήσεων, υποβολής δικαιολογητικών κ.ο.κ., δεδομένου ότι λόγω της άμεσης ανάγκης για τη διοχέτευση πόρων στην οικονομία, εξαντλητικές διαδικασίες πιστωτικών κριτηρίων, χειρουργικής ακριβείας παρεμβάσεις κατά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας, ή κριτήρια προσβασιμότητας, τα οποία είναι δύσκολο να αξιολογηθούν ταχέως αν συντρέχουν ή όχι, θα καταστήσουν τα μέτρα ατελέσφορα.

Όσον αφορά στην Ελλάδα ειδικότερα, η χώρα μας διαθέτει απόθεμα ασφαλείας άνω των €30 δισ., πόροι που χτίστηκαν με τα πρωτογενή πλεονάσματα και με προσφυγή σε εξωτερικό δανεισμό, για να στηρίξουν την έξοδο της χώρας στις αγορές. Σύμφωνα με τον οικονομικό τύπο, η

Γερμανία ήδη ετοιμάζεται να βγει στις αγορές για €350 δισ. περίπου, ενώ σχεδιάζεται και η δημιουργία ενός ταμείου διάσωσης γερμανικών επιχειρήσεων ύψους €600 δισ. Συνεπώς, η ελληνική κυβέρνηση θα πρέπει να διερευνήσει την δυνατότητα να δανειστεί στις διεθνείς αγορές, τώρα που μπορεί να αξιοποιήσει και το πρόγραμμα αγοράς ελληνικών ομολόγων ύψους €12 δισ. από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, και, ταυτόχρονα, να κάνει χρήση, σε συμφωνία με τους εταίρους, μέρους του αποθέματος ασφαλείας, που διαθέτει, για την αντιμετώπιση των οικονομικών επιπτώσεων της πανδημίας.

Τα καλά νέα είναι ότι ήδη η παγκόσμια επιστημονική κοινότητα εργάζεται συστηματικά για την παραγωγή φαρμάκων και εμβολίων κατά του κορωνοϊού. Συνεπώς, έχουμε μια οικονομική κρίση που δεν έχει σχέση με την προηγούμενη μεγάλη χρηματοοικονομική κρίση και ύφεση του 2008-9, που απαιτεί, όμως, μαζική κρατική παρέμβαση για περιορισμένη χρονική διάρκεια. Αργά ή γρήγορα, η κανονικότητα θα επανέλθει. Όταν αυτό συμβεί, προέχει οι απώλειες ανθρώπινης ζωής να έχουν περιοριστεί στο ελάχιστο δυνατό, ενώ παράλληλα να μην έχουν χαθεί παρά όσο το δυνατό λιγότερες θέσεις εργασίας και επιχειρήσεις.

Η ελληνική οικονομία, έχοντας καταφέρει μόλις πρόσφατα να εξέλθει από μία παρατεταμένη και βαθιά περίοδο ύφεσης, βρίσκεται αντιμέτωπη με την πρόκληση της ραγδαίας εξάπλωσης της πανδημίας του κορωνοϊού. Τα μέχρι στιγμής διαθέσιμα στοιχεία δεν είναι επαρκή για την αποτύπωση των πιθανών επιπτώσεων, ούτε προσφέρουν ενδείξεις για ασφαλείς εκτιμήσεις. Η [Ευρωπαϊκή Επιτροπή \(ΕΕ\) εκτιμά](#) ότι ο ρυθμός ανάπτυξης στην Ευρώπη το 2020 θα επιβραδυνθεί κατά 2,5 π.μ. και θα διαμορφωθεί σε -1% περίπου. Την ίδια ώρα, σύμφωνα με δημοσίευμα της Frankfurter Allgemeine (17 Μαρτίου 2020), η επικεφαλής της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ΕΚΤ), Κριστίν Λαγκάρντ, δήλωσε στους ευρωπαίους ηγέτες, κατά τη Σύνοδο Κορυφής στις 17 Μαρτίου 2020, ότι αν τα μέτρα περιορισμού μετάδοσης του κορωνοϊού διαρκέσουν τρεις μήνες η ύφεση στην Ευρώπη μπορεί να φτάσει στο -5% το 2020.

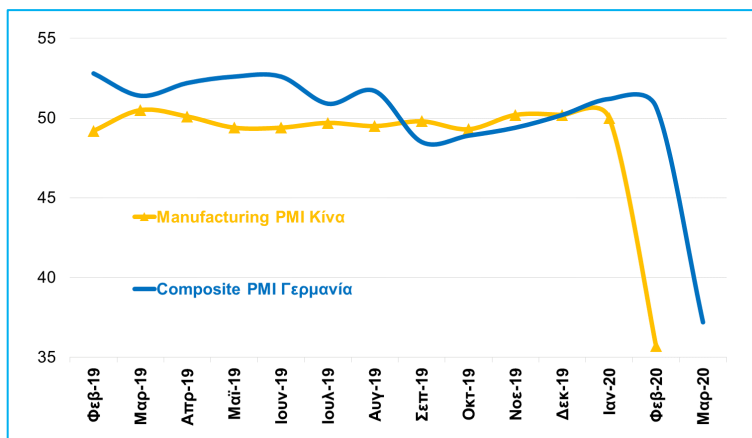
Οι πρώτες ενδείξεις για την πορεία της ευρωπαϊκής οικονομίας είναι αποθαρρυντικές. Η καταναλωτική εμπιστοσύνη στην Ευρωζώνη διαμορφώθηκε στις -11,6 μονάδες τον Μάρτιο του 2020, σημειώνοντας πτώση 5 μονάδων σε σύγκριση με τον προηγούμενο μήνα, σύμφωνα με την προκαταρκτική εκτίμηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (flash estimate). Αν και το επίπεδο αυτό είναι υψηλότερο από εκείνα που είχαν καταγραφεί κατά τη χρηματοπιστωτική κρίση το 2008 και μέχρι τον Μάρτιο του 2014 (Μ.Ο. Οκτ 2008 – Μαρ 2014 = -16,8 μονάδες), η πτώση των 5 μονάδων σε μηνιαία βάση είναι η μεγαλύτερη που έχει καταγραφεί στην ιστορία του δείκτη (από το 1985). Επιπρόσθετα, το επίπεδο των -11,6 μονάδων είναι χαμηλότερο από τον μακροχρόνιο μέσο όρο (2000 – 2019) των -11 μονάδων. Σημειώνεται ότι, λόγω της κρίσης της εξάπλωσης του κορωνοϊού και των σχετικών περιοριστικών μέτρων, η συλλογή δεδομένων τον Μάρτιο του 2020 ολοκληρώθηκε νωρίτερα από ό,τι συνήθως, ενώ συγκεντρώθηκε μόνο το 15% των απαντήσεων των καταναλωτών. Ανάλογη πτώση

Η καταναλωτική εμπιστοσύνη στην Ευρωζώνη διαμορφώθηκε στις -11,6 μονάδες τον Μάρτιο του 2020, σημειώνοντας πτώση 5 μονάδων σε σύγκριση με τον προηγούμενο μήνα. Αν και το επίπεδο αυτό είναι υψηλότερο από εκείνα που είχαν καταγραφεί κατά τη χρηματοπιστωτική κρίση το 2008 και μέχρι τον Μάρτιο του 2014, η πτώση των 5 μονάδων σε μηνιαία βάση είναι η μεγαλύτερη που έχει καταγραφεί στην ιστορία του δείκτη.

καταγράφεται και στον σύνθετο Δείκτη Υπευθύνων Προμηθειών (Composite PMI) στην Ευρωζώνη και στη Γερμανία (σύμφωνα με την προκαταρκτική εκτίμηση για τον Μάρτιο 2020), ο οποίος ακολουθεί αντίστοιχη πορεία με τον Δείκτη Υπευθύνων Προμηθειών στη μεταποίηση (Manufacturing PMI) στην Κίνα (Διάγραμμα 1^{ns} σελίδας και **Δ01**).

Δ01: Δείκτης Υπευθύνων Προμηθειών (PMI) στη Γερμανία και στην Κίνα (Markit, Μαρ. 2020)

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή (ΕΕ) εκτιμά ότι ο ρυθμός ανάπτυξης στην Ευρώπη το 2020 θα επιβραδυνθεί κατά 2,5 π.μ. και θα διαμορφωθεί σε -1% περίπου. Την ίδια ώρα, η επικεφαλής της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ΕΚΤ) δήλωσε στους ευρωπαίους ηγέτες, κατά τη Σύνοδο Κορυφής στις 17 Μαρτίου 2020, ότι αν τα μέτρα περιορισμού μετάδοσης του κορωνοϊού διαρκέσουν τρεις μήνες η ύφεση στην Ευρώπη μπορεί να φτάσει στο -5% το 2020.

Στην Ελλάδα, σύμφωνα με δηλώσεις του Υπουργού Οικονομικών, οι πρώτες εκτιμήσεις κάνουν λόγο για ύφεση το 2020. Η Τράπεζα της Ελλάδος στην ['Εκθεση του Διοικητή για το 2019](#) (20 Μαρτίου 2020), προβλέπει ότι θα υπάρξει σημαντική αρνητική επίπτωση στην οικονομία τα δύο πρώτα τρίμηνα του 2020, η οποία θα αντισταθμιστεί μερικώς τα δύο τελευταία τρίμηνα.

Η αντίδραση της ΕΕ και της ΕΚΤ για την αντιμετώπιση αυτής της κρίσης ήταν άμεση. Στο [Eurogroup της 16 Μαρτίου 2020](#) αποφασίστηκε να δοθεί δημοσιονομική ευελιξία σε όλες τις χώρες, περιλαμβανομένης και της Ελλάδας, εξαιρώντας τις δημοσιονομικές επιπτώσεις των μέτρων που λαμβάνονται από τους στόχους για τα πρωτογενή πλεονάσματα. Ακολούθως, στο [Συμβούλιο των Υπουργών Οικονομικών της Ευρωπαϊκής Ένωσης της 23 Μαρτίου 2020](#), αποφασίστηκε η ενεργοποίηση, για πρώτη φορά στην ιστορία της ΕΕ, της «ρήτρας γενικής διαφυγής» (general escape clause), η οποία παρέχει στα κράτη – μέλη τα δημοσιονομικά περιθώρια ώστε να λάβουν κάθε αναγκαίο μέτρο για την υποστήριξη της δημόσιας υγείας, του συστήματος κοινωνικής προστασίας και της οικονομίας, αποκλίνοντας από τον μεσοπρόθεσμο δημοσιονομικό στόχο του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης. Επιπρόσθετα, στο Eurogroup της 24 Μαρτίου 2020 ([δηλώσεις του Προέδρου του Eurogroup Μάριο Σεντένο](#), και [επιστολή του προς τον Πρόεδρο του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου](#)), αν και δεν επιτεύχθηκε συμφωνία για τις δράσεις σε κεντρικό επίπεδο (ευρωμόλογο), υπήρξε συμφωνία για την επιστράτευση του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Σταθερότητας (ESM) και τη χρήση των πόρων του ύψους €410 δισ. (3,4% του ΑΕΠ της Ευρωζώνης) για τη διαχείριση της πανδημίας του κορωνοϊού. Η χρήση των πόρων αυτών προτάθηκε να γίνει στη βάση της υφιστάμενης πιστωτικής γραμμής ECCL (Enhanced

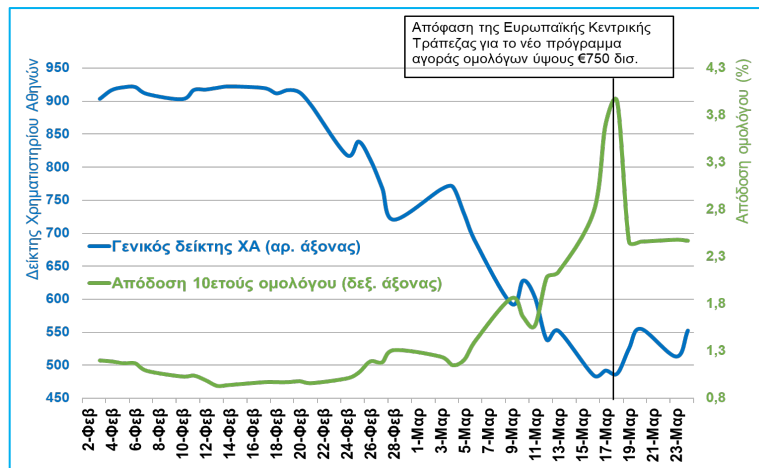

Conditions Credit Line) και να είναι διαθέσιμοι σε όλα τα κράτη-μέλη της Ευρωζώνης, τα οποία θα μπορούν να αντλήσουν 2% του ΑΕΠ. Στην περίπτωση της Ελλάδας αυτό ισοδυναμεί με €4 δισ. περίπου. Κατά τα άλλα, οι τελικές αποφάσεις για την πιθανή έκδοση ευρωομολόγου (ή κορωνο-ομολόγο) αναμένεται να ληφθούν στη Σύνοδο Κορυφής στις 26 Μαρτίου 2020.

Μετά από αυτές τις εξελίξεις, ο Πρωθυπουργός της Ελλάδας μαζί με άλλους 8 Ευρωπαίους ηγέτες (Γαλλία, Ιταλία, Ισπανία, Βέλγιο, Λουξεμβούργο, Ιρλανδία, Πορτογαλία και Σλοβενία) απέστειλαν επιστολή προς τον Πρόεδρο του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, επισημαίνοντας την ανάγκη δημιουργίας «Ομολόγου-Corona», προκειμένου να εξασφαλισθεί η σταθερή και μακροπρόθεσμη χρηματοδότηση των πολιτικών που απαιτούνται για την αντιμετώπιση των ζημιών από την πανδημία του κορωνοϊού. Στην επιστολή, επίσης, τονίζεται η ανάγκη να ευθυγραμμιστούν οι πρακτικές εναντίον της πανδημίας και μεταξύ άλλων καλούν την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να καταλήξει σε σαφείς, συμφωνημένες κατευθυντήριες γραμμές, σε μια κοινή βάση για τη συλλογή και την ανταλλαγή ιατρικών και επιδημιολογικών πληροφοριών, καθώς και σε μια ενιαία στρατηγική που θα αντιμετωπίζει στο άμεσο μέλλον την κλιμακωτή εξέλιξη της επιδημίας. Παράλληλα, οι 9 ηγέτες δεσμεύονται ότι θα διατηρήσουν τα εσωτερικά σύνορα ανοιχτά στο εμπόριο, στην πληροφόρηση και στις απαραίτητες μετακινήσεις πολιτών, ειδικά εκείνων που εργάζονται σε παραμεθόριες περιοχές.

Παράλληλα, η απόφαση της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας για το νέο [πρόγραμμα αγοράς ομολόγων ύψους €750 δισ.](#), παρέχει τη δυνατότητα αγοράς ελληνικών ομολόγων ύψους περίπου €12 δισ. Η απόφαση αυτή αποτελεί σημαντική πρωτοβουλία για τη χρηματοδότηση των μέτρων για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων της εξάπλωσης του κορωνοϊού, καθώς και για τη σταθεροποίηση των αγορών. Αμέσως μετά από αυτή την απόφαση οι αποδόσεις των ελληνικών ομολόγων και ο γενικός δείκτης στο Χρηματιστήριο Αθηνών σημείωσαν διορθωτικές τάσεις (**Δ02**).

Δ02: Γενικός Δείκτης Χρηματιστηρίου Αθηνών και απόδοση 10ετούς ελληνικού ομολόγου (*Χρηματιστήριο Αθηνών και Bloomberg, 24/03/2020*)

Στο πλαίσιο αυτό, η ελληνική κυβέρνηση έχει ήδη ανακοινώσει [μέτρα](#)

ύψους συνολικά €10 δισ. Τα μέτρα αυτά περιλαμβάνουν μεταξύ άλλων:

Τα μέτρα που έχουν ληφθεί πιθανώς να χρειαστεί να συμπληρωθούν με νέα, σε περίπτωση που η εξάπλωση της επιδημίας του κορωνοϊού δεν περιοριστεί μέσα στον Απρίλιο. Ήδη, σύμφωνα με την τοποθέτηση του Υπουργού Εργασίας στην Ολομέλεια της Βουλής την 19^η Μαρτίου 2020, τις πρώτες 19 ημέρες του Μαρτίου 2020 το ισοζύγιο προσλήψεων – απολύσεων ήταν αρνητικό κατά 41 χιλ. θέσεις, έναντι θετικού ισοζυγίου κατά 43,4 χιλ. τον Μάρτιο του 2019 και κατά 55,5 χιλ. τον Μάρτιο του 2018.

- Έκτακτη οικονομική ενίσχυση ύψους €800 για 1,4 εκατ. εργαζόμενους, ελεύθερους επαγγελματίες και ατομικές επιχειρήσεις, με βάση λίστα των κλάδων που πλήττονται (αρχική λίστα 20/03/2020 και επικαιροποιημένη λίστα 24/03/2020). Σύμφωνα με υπολογισμούς του Υπουργείου Οικονομικών, στους κλάδους αυτούς περιλαμβάνονται περίπου 440.000 ιδιωτικές επιχειρήσεις, με 1 εκατ. εργαζομένους, και μηνιαίο τζίρο περίπου €6,5 δισ.
- Δυνατότητα αναστολής καταβολής υποχρεώσεων πληρωμής φορολογικών και ασφαλιστικών υποχρεώσεων σε επιχειρήσεις που έκλεισαν με κρατική απόφαση.
- Ενίσχυση του συστήματος υγείας, με τουλάχιστον €200 εκατ., επιπλέον του υφιστάμενου Προϋπολογισμού του Υπουργείου Υγείας.
- Αναστολή έως την 31^η Ιουλίου 2020 των οφειλών που έχουν βεβαιωθεί από δηλώσεις Φ.Π.Α. Μαρτίου και βεβαιωμένων οφειλών στις Δ.Ο.Υ ή τα Ελεγκτικά Κέντρα χωρίς τόκους και προσαυξήσεις, πληρωτέες τον Μάρτιο.
- Άμεση αποπληρωμή όλων των ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων προς τους πολίτες και τις επιχειρήσεις, επιστρέφοντας τα ποσά όλων των υπό έλεγχο υποθέσεων, ύψους έως €30 χιλ.
- Διευρυμένο πλαίσιο χρηματοδότησης, με τη μορφή επιστρεπτέας προκαταβολής, με εκτεταμένο χρονικό ορίζοντα αποπληρωμής και περίοδο χάριτος, για όλες τις επιχειρήσεις που πλήττονται, συνολικού ύψους €1 δισ.
- Διάθεση €1,8 δισ. μέσω του Ειδικού Ευρωπαϊκού Επενδυτικού Ταμείου για την ενίσχυση της ρευστότητας των επιχειρήσεων, τη στήριξη της απασχόλησης και των εισοδημάτων των εργαζομένων.
- Μείωση του ΦΠΑ σε 6%, από 24%, σε προϊόντα που είναι απαραίτητα για την προστασία από τον κορωνοϊό και την αποφυγή της μετάδοσής του (μάσκες, γάντια, αντισηπτικά διαλύματα κλπ).
- Καταβολή 60% του μισθώματος για τους μήνες Μάρτιο έως Απρίλιο για επαγγελματικά ακίνητα και για την πρώτη κατοικία για επιχειρήσεις και εργαζόμενους των επιχειρήσεων αντίστοιχα, που η λειτουργία τους διακόπτεται υποχρεωτικά.

Σημειώνεται ότι για να ωφεληθούν οι επιχειρήσεις από τα παραπάνω μέτρα προϋπόθεση τίθεται η διατήρηση της απασχόλησης.

Ειδικότερα, όσον αφορά στην αγορά εργασίας, ανακοινώθηκαν μέτρα (09/03/2020, 18/03/2020 και 20/03/2020) από το Υπουργείο Εργασίας που περιλαμβάνουν μεταξύ άλλων τη διευκόλυνση της τηλεργασίας, απαγόρευση απολύσεων εργαζομένων σε επιχειρήσεις που αναστέλλεται η λειτουργία τους με εντολή δημόσιας αρχής, παράταση της καταβολής του επιδόματος ανεργίας για 2 μήνες και δυνατότητα αναστολής σύμβασης εργασίας για έναν μήνα (με δυνατότητα παράτασης) σε επιχειρήσεις που πλήττονται.

Η συνολική ταμειακή επιβάρυνση από τα μέτρα που έχει λάβει η ελληνική κυβέρνηση ανέρχεται στα €6 δισ. για τον Μάρτιο και τον Απρίλιο και το συνολικό δημοσιονομικό κόστος διαμορφώνεται σε €4,7 δισ., που αντιστοιχεί στο 2,5% του ΑΕΠ (έναντι 2% του ΑΕΠ κατά μέσο όρο στην ΕΕ).

Παρόμοια μέτρα, grosso modo, έχουν ανακοινωθεί και στις περισσότερες άλλες χώρες. Μέτρα, πάντως, που είναι πιο στοχευμένα στην πλευρά της προσφοράς ξεχωρίζουν. Για παράδειγμα, στο Ηνωμένο Βασίλειο ανακοινώθηκαν εφάπαξ επιχορηγήσεις (μη επιστρεπτές προκαταβολές) ή grants ύψους UKP 10.000 – UKP 25.000 (συνολικά UKP 20 δισ.) για μικρές επιχειρήσεις, ώστε να βοηθηθούν στην πληρωμή ενοικίων και business rates (φόροι στο δικαίωμα να ασκείς εμπορική δραστηριότητα που, συνήθως, ανέρχονται στο 50% του ετήσιου επιτοκίου). Επίσης, ανακοινώθηκε πρόγραμμα διατήρησης της απασχόλησης, ώστε να αποφευχθούν μαζικές απολύσεις, με το κράτος να καταβάλει το 80% των μισθών σε εργαζόμενους που πλήττονται και διαφορετικά θα απολύονταν, μέχρι ενός ποσού UKP 2.500 τον μήνα. Το κόστος υπολογίζεται από τους Financial Times σε UKP 43 δισ. ή 2% του ΑΕΠ για την στήριξη 1 εκατ. εργαζομένων. Όσον αφορά στις ΗΠΑ, αναμένεται άμεσα να γίνει νόμος η συμφωνία που επιτεύχθηκε (24/03/2020) μεταξύ Ρεπουμπλικάνων και Δημοκρατικών για την στήριξη της οικονομίας με USD 2 τρισ. (ή 10% του ΑΕΠ). Μεταξύ άλλων, προβλέπεται ποσό ύψους USD 500 δισ. να τεθεί στην διάθεση του Υπουργείου Οικονομικών για την στήριξη κλάδων της οικονομίας που πλήττονται (USD 50 δισ. για αεροπορικές εταιρείες), την μεταφορά πόρων σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, σε νοσοκομεία κ.ο.κ. Προβλέπεται, επίσης, η πληρωμή των μισθών εργαζομένων σε κλάδους που πλήττονται και δεν απολύονται, για μέχρι και 4 μήνες. Κυρίως, όμως, ξεχωρίζει το μέτρο της εφάπαξ καταβολής USD 1.200 σε κάθε πολίτη με εισόδημα μέχρι USD 75.000 τον χρόνο (USD 2.400 για ζευγάρι μέχρι USD 150.000 τον χρόνο), και USD 500 για κάθε παιδί, με την βοήθεια να μειώνεται σταδιακά και να μηδενίζεται για USD 99.000 ατομικό εισόδημα. Το μέτρο αυτό υπολογίζεται να κοστίζει περί τα USD 250 δισ.

Σε κάθε περίπτωση, τα μέτρα που έχει λάβει η ελληνική κυβέρνηση πιθανώς να χρειαστεί να συμπληρωθούν με νέα, σε περίπτωση που η εξάπλωση της επιδημίας του κορωνοϊού δεν περιοριστεί μέσα στον Απρίλιο. Ήδη, σύμφωνα με την τοποθέτηση του Υπουργού Εργασίας στην [Ολομέλεια της Βουλής την 19^η Μαρτίου 2020](#), τις πρώτες 19 ημέρες του Μαρτίου 2020 το ισοζύγιο προσλήψεων – απολύσεων ήταν αρνητικό κατά 41 χιλ. θέσεις, έναντι θετικού ισοζυγίου κατά 43,4 χιλ. τον Μάρτιο του 2019 και κατά 55,5 χιλ. τον Μάρτιο του 2018 ([Δ03](#) και [Δ04](#)).

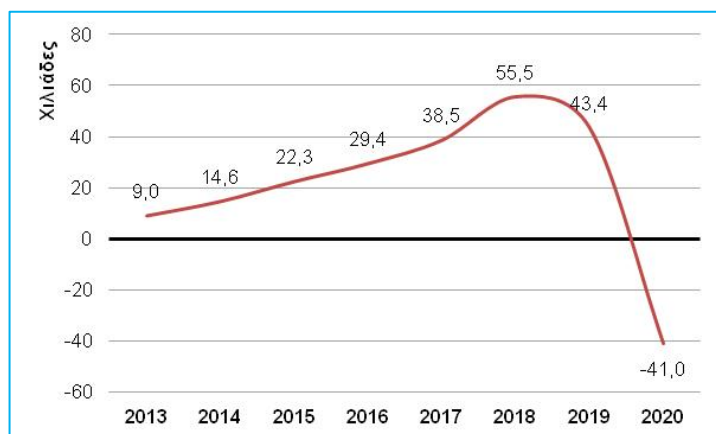
Επιπρόσθετα, κατά την εξειδίκευση των παραπάνω μέτρων ([Δελτίο Τύπου Υπουργείου Οικονομικών 24/03/2020](#)) ο Υπουργός Οικονομικών προανήγγειλε νέα μέτρα, αναφέροντας ότι αυτά που έχουν ήδη ανακοινωθεί καλύπτουν 600 χιλ. επιχειρήσεις, 550 χιλ. αυτοαπασχολούμενους και 1,2 εκατ. μισθωτούς (60% του συνόλου των μισθωτών σε ιδιωτικές επιχειρήσεις). Κατά την εκτίμηση του Υπουργείου Οικονομικών, οι αναστολές φορολογικών υποχρεώσεων ξεπερνούν τα €2 δισ., ενώ η αποζημίωση ειδικού σκοπού και η κάλυψη των ασφαλιστικών εισφορών μισθωτών και ελεύθερων επαγγελματιών, διαμορφώνεται επίσης στα €2 δισ. Η συνολική ταμειακή επιβάρυνση ανέρχεται στα €6 δισ. για τον

Μάρτιο και τον Απρίλιο και το συνολικό δημοσιονομικό κόστος (μαζί με την επιστρεπτέα προκαταβολή για την ενίσχυση της ρευστότητας επιχειρήσεων, τις επιπρόσθετες δαπάνες για την δημόσια υγεία και το Δώρο Πάσχα προς τους εργαζόμενους στα νοσοκομεία) διαμορφώνεται σε €4,7 δισ., που αντιστοιχεί στο 2,5% του ΑΕΠ (έναντι 2% του ΑΕΠ κατά μέσο όρο στην ΕΕ).

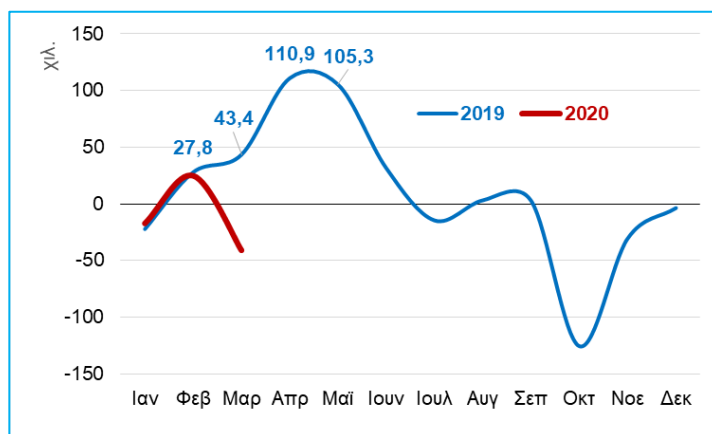
Παράλληλα, η λίστα των κλάδων που πλήττονται ήδη διευρύνεται ([επικαιροποιημένη λίστα 24/03/2020](#)), καθώς η μειωμένη ζήτηση λόγω των περιοριστικών μέτρων, σε συνδυασμό με την αναμενόμενη πτώση της εξωτερικής ζήτησης, θα επηρεάσει σημαντικά και άλλους κλάδους, ιδίως της μεταποίησης, όπου απασχολούνται 350 χιλ. περίπου εργαζόμενοι, εκ των οποίων οι 293 χιλ. είναι μισθωτοί με μέσες μηνιαίες (Χ14 μήνες) μικτές αμοιβές €1.562 (περιλαμβανομένων των εργοδοτικών εισφορών, **Δ05**).

Δ03: Καθαρές θέσεις εργασίας μηνός Μαρτίου*
(ΕΡΓΑΝΗ, Μαρ. 2019 και τοποθέτηση Υπουργού Εργασίας στην Ολομέλεια της Βουλής την 19/03/2020)

* Μάρτιος 2020 έως τις 19/03/2020.

Δ04: Καθαρές θέσεις εργασίας ανά μήνα, 2019 και 2020
(ΕΡΓΑΝΗ, Φεβ. 2020 και τοποθέτηση του Υπουργού Εργασίας στην Ολομέλεια της Βουλής την 19/03/2020)

* Μάρτιος 2020 έως τις 19/03/2020.

Δ05: Απασχολούμενοι και αμοιβές μισθωτών κατά κλάδο, 2019 (Eurostat και ΕΛΣΤΑΤ, Εθνικοί Λογαριασμοί, Q4 2019)

	Σύνολο απασχολούμενων (χιλ.)	Μισθωτοί (χιλ.)	Αυτο-απασχολούμενοι (χιλ.)	Μηνιαίες αμοιβές ανά μισθωτό (€)*
Σύνολο	4.301,3	2.958,8	1.342,6	1.569
Γεωργία, κτηνοτροφία	469,4	94,3	375,1	608
Βιομηχανία	408,4	348,2	60,2	1.753
Μεταποίηση	351,5	292,9	58,7	1.562
Κατασκευές	200,2	105,0	95,2	776
Εμπόριο, τουρισμός, μεταφορές	1.441,6	936,2	505,3	1.321
Ενημέρωση και επικοινωνία	99,6	83,3	16,4	1.865
Τράπεζες	71,9	63,6	8,3	3.717
Αγορά ακινήτων	9,2	5,3	3,9	1.687
Επαγγελματικές υπηρεσίες	368,8	217,1	151,8	1.207
Δημόσια διοίκηση, υγεία, εκπαίδευση	947,7	879,4	68,3	1.908
Τέχνες, διασκέδαση	284,5	226,4	58,0	1.402

* Σε 14μηνη βάση, περιλαμβανομένων των εισφορών (πραγματικών και τεκμαρτών) εργαζομένου και εργοδότη.

Πλαίσιο 1: J.P. Morgan: Σενάριο επιστροφής στην κανονικότητα

(JP Morgan, What the COVID-19 endgame might look like, By John Normand, Mislav Matejka, CFA, Dubravko Lakos-Bujas, Stephen Dulake, Mika Inkinen, Daniel P Hui, Shakil Begg, Federico Manicardi 20/03/2020)

1. Τα κρούσματα στις ΗΠΑ: Μπορεί να είναι υψηλότερα από κάθε άλλη χώρα, περιλαμβανομένης της Κίνας και της Ιταλίας. Ως ποσοστό του πληθυσμού, τα κρούσματα στην Ιταλία ανέρχονται σε 0,07%, στην Ισπανία σε 0,04%, στις ΗΠΑ και το Ηνωμένο Βασίλειο σε 0,004% και στην Κίνα σε 0,06%. Πολλοί παράγοντες επενεργούν στη διαμόρφωση των παραπάνω μεγεθών, περιλαμβανομένων της ποιότητας του συστήματος υγείας, της αποτελεσματικότητας των πολιτικών του κλεισίματος καταστημάτων και της κοινωνικής απομόνωσης (lockdown), της πυκνότητας του πληθυσμού, των δημογραφικών παραμέτρων, της ποιότητας του ατμοσφαιρικού αέρα και των συνηθειών καπνίσματος. Το καλό αποτέλεσμα της σχετικά χαμηλής μόλυνσης στην Κίνα οφείλεται στην εφαρμογή πολιτικής γρήγορου lockdown, ενώ το κακό αποτέλεσμα της Ιταλίας στα δημογραφικά (ένας από τους πιο γερασμένους πληθυσμούς στον κόσμο) και στην καθυστερημένη εφαρμογή του lockdown.

2. Το βάθος και η διάρκεια της παγκόσμιας ύφεσης: Μπορεί να είναι η συντομότερη και βαθύτερη ύφεση στη σύγχρονη ιστορία. Πιθανολογείται ότι θα διαρκέσει μόνο 2 τρίμηνα, με το 1^ο τρίμηνο -12% σε ετησιοποιημένη βάση, το 2^ο τρίμηνο -1%, το 3^ο τρίμηνο +19% και το 4^ο τρίμηνο +4%, ή, -1,1% για όλο το 2020. Όσον αφορά στην Ευρωζώνη, οι αντίστοιχες προβλέψεις είναι -15% το 1^ο τρίμηνο, -22% το 2^ο τρίμηνο, +45% το 3^ο τρίμηνο και +3,5% το 4^ο τρίμηνο. Τέλος, για τις ΗΠΑ, προβλέπεται -4% το 1^ο τρίμηνο, -14% το 2^ο τρίμηνο, +8% το 3^ο τρίμηνο και +4% το 4^ο τρίμηνο. Το σενάριο αυτό βασίζεται σε δύο υποθέσεις: Πρώτον, ότι ο κορωνοϊός σταδιακά εξαφανίζεται πριν το καλοκαίρι και επιτρέπει να αρθούν οι πολιτικές lockdown, και, δεύτερον, ότι δεν θα υπάρξει δεύτερο κύμα μετάδοσης του ιού, καθώς επιστρέφουν οι άνθρωποι στην κανονικότητα και αίρονται οι διασυνοριακοί περιορισμοί. Εάν ο ιός δεν εξαφανισθεί, τότε θα έχουμε μια κλασική ύφεση μακράς διάρκειας, και εάν υπάρξει 2^ο κύμα μετάδοσης, ή ύφεση στην παγκόσμια οικονομία θα έχει το σχήμα W, και η επιβολή περιοριστικών μέτρων lockdown το φθινόπωρο θα οδηγήσει και πάλι σε μεγάλη και απότομη μείωση της οικονομικής δραστηριότητας. Η εμπειρία της Κίνας θα δράσει ως πρόδρομος δείκτης καθώς ο πληθυσμός της επιστρέφει στην κανονικότητα.

3. Τα κέρδη των επιχειρήσεων συρρικνώνονται και τα ποσοστά αθέτησης πληρωμών σε εταιρικά ομόλογα (υψηλού κινδύνου) αυξάνουν κατακόρυφα: Μπορεί το αρνητικό αυτό αποτέλεσμα να είναι μεγάλου μεγέθους, αλλά θα είναι μικρότερο απ' ό τι στην περίοδο της μεγάλης χρηματοοικονομικής κρίσης και ύφεσης 2008-2009 (ΜΧΚ). Στις ΗΠΑ θα μπορούσε να προβλεφθεί συρρίκνωση κατά -8% το 2020 στα κέρδη ανά μετοχή (EPS), που είναι μικρότερη από τον μέσο όρο περασμένων υφέσεων αλλά ακόμη αρκετά υψηλή, και επέκταση κατά +15% το 2021. Ο στόχος για τον δείκτη S&P είναι 3400 για τις αρχές του 2021. Το ποσοστό αθέτησης πληρωμών μπορεί να ανέλθει από 2,5% σε 7,5%, που είναι περίπου στον μέσο όρο περασμένων υφέσεων, αλλά 3 ποσοστιαίες μονάδες μικρότερο από εκείνο στη διάρκεια της ΜΧΚ. Τα αποτελέσματα αυτά θα επηρεάζονται, βεβαίως, από τη διάρκεια της ύφεσης.

4. Δημόσιο χρέος, νομισματική χρηματοδότηση ελλειμμάτων και πληθωρισμός: Μπορεί να έχει έλθει η ώρα να δοκιμασθεί στην πράξη η λεγόμενη Σύγχρονη Νομισματική Θεωρία (ΣΝΘ), κατά την οποία η κυβέρνηση πρέπει να χρησιμοποιεί τη δημοσιονομική πολιτική για να πετύχει τον στόχο της πλήρους απασχόλησης, τυπώνοντας χρήμα για να χρηματοδοτεί τις κρατικές δαπάνες. Ακόμη και όταν το δημόσιο χρέος βρίσκεται σε υψηλό επίπεδο, ο κίνδυνος πτώχευσης για μια κυβέρνηση που συνεχίζει να δανειζεται δεν είναι μεγάλος διότι οι κεντρικές τράπεζες είναι απύπως δεσμευμένες να χρηματοδοτούν τις κυβερνήσεις μέσω προγραμμάτων αγοράς κρατικών ομολόγων. Όσοι υποστηρίζουν τη ΣΝΘ πιστεύουν ότι η παραπάνω διασύνδεση δημοσιονομικών ελλειμμάτων και προγραμμάτων αγοράς κρατικών ομολόγων πρέπει να γίνει πιο ξεκάθαρη και να έχει απεριόριστη διάρκεια, δεδομένου ότι οι πληθωριστικές συνέπειες μιας τέτοιας πολιτικής μπορούν να αποφεύγονται από μια κυβέρνηση που είναι αξιόπιστη και συνετή, ώστε να αντιστρέψει μια χαλαρή δημοσιονομική επέκταση στο αμέσως επόμενο διάστημα. Μπορεί, η ΣΝΘ να αποδειχθεί σωστή όταν οι κυβερνήσεις (αντί για τις κεντρικές τράπεζες) έχουν την ικανότητα και την επιθυμία να ελέγχουν τον πληθωρισμό. Επειδή, όμως, δεν μπορεί ένας επενδυτής να βασίζεται στην παραπάνω δέσμευση, καλό θα είναι να κατέχει κάποιου είδους προστασία μέσω ομολόγων που εμπεριέχουν τιμαριθμική ρήτρα (π.χ. Treasury Inflation-Protected Securities - TIPS), όσο πλησιάζουμε προς την κανονικότητα.

5. Εθνικοποίηση ιδιωτικών εταιρειών: Μπορεί να αποδειχθεί αναπόφευκτη. Η εθνικοποίηση (ή τουλάχιστον η κατοχή μετοχών από το κράτος) χρηματοοικονομικών ιδρυμάτων ήταν μια συνήθης πρακτική σε περασμένες υφέσεις, καθώς οι τράπεζες είναι οργανισμοί σημαντικής συστημικής σημασίας. Επίσης, στη ΜΧΚ, η αμερικάνικη κυβέρνηση συμμετείχε στη μετοχική σύνθεση μεγάλων αυτοκινητοβιομηχανιών, όπως η GM και η Ford. Η κυβέρνηση Τραμπ ήδη σχεδιάζει κάποιου είδους παρέμβαση στους κλάδους παραγωγής αεροπλάνων και αεροπορικών εταιρειών. Η εθνικοποίηση εταιρειών θεωρείται γενικά μια πολιτική διατήρησης της απασχόλησης, ενώ μπορεί να αποδειχθεί και κερδοφόρο εγχείρημα για την κυβέρνηση, εάν οι αποτιμήσεις είναι πολύ χαμηλές. Από την άλλη μεριά, η εθνικοποίηση μπορεί να αποδειχθεί προβληματική για τους ομολογιούχους εταιρικών τίτλων, αλλά και για τους μικρομετόχους.

6. Κοινωνική αναταραχή και αλλαγή κυβέρνησης: Μπορεί κάποιος ηγέτης να κατηγορηθεί για ανικανότητα ή ολιγωρία στην αντιμετώπιση της κρίσης. Συνεπώς, σε μια εκλογική αναμέτρηση, το κόμμα που είναι στην κυβέρνηση είναι ευάλωτο. (Abe στην Ιαπωνία, Conte στην Ιταλία, Johnson στο Ηνωμένο Βασίλειο και Τραμπ στις ΗΠΑ). Ο μεγαλύτερος κίνδυνος ελλοχεύει για τον Τραμπ που αντιμετωπίζει εκλογές τον Νοέμβριο. Έτσι, οι πιθανότητες εκλογής των Δημοκρατικών αυξάνουν όσο θα χειροτερεύει η κατάσταση με τον κορωνοϊό.

Πλαίσιο 2: Μέτρα που έχουν ληφθεί σε παγκόσμιο επίπεδο

(JP Morgan, What the COVID-19 endgame might look like, By John Normand, Mislav Matejka, CFA, Dubravko Lakos-Bujas, Stephen Dulake, Mika Inkinen, Daniel P Hui, Shakil Begg, Federico Manicardi 20/03/2020)

Χώρα	Μέτρα
Κίνα	<ul style="list-style-type: none"> Δεκάδες μέτρων, τα οποία η JP Morgan εκτιμά ότι ανέρχονται σε 1% δημοσιονομικής ώθησης, ενώ αναθεωρημένη πρόβλεψη περιλαμβάνει πρόσθετα κίνητρα που αντιστοιχούν σε δημοσιονομική ώθηση 1,4% το 2020. Τα μέτρα περιλαμβάνουν: πρόσθετες διευκολύνσεις δανειοδότησης επιχειρήσεων με επιδοτούμενα επιτόκια, ιδίως για τις ΜΜΕ, φορολογικές διευκολύνσεις και μειώσεις ενοικίου, αυξημένα όρια για την έκδοση ομολόγων της τοπικής αυτοδιοίκησης, επιεικέστερη αντιμετώπιση των μη εξυπηρετούμενων δανείων, μειωμένες προκαταβολές σε στεγαστικά δάνεια και αυξημένη χρηματοδότηση σε ορισμένες επαρχίες.
ΗΠΑ	<ul style="list-style-type: none"> Υπό συζήτηση χωρίς να έχουν εγκριθεί*: πακέτο USD 850 δις. έως USD 1,2 τρις. (4-6% του ΑΕΠ) που περιλαμβάνει την προσωρινή μείωση του φόρου μισθωτών υπηρεσιών, USD 500 δις. άμεσες πληρωμές προς τα νοικοκυριά, δάνεια σε μικρές επιχειρήσεις, USD 50 δις. δάνεια σε αεροπορικές εταιρείες, USD 150 δις. δάνεια σε προς κλάδους που πλήττονται, παράταση των φορολογικών προθεσμιών και ελάφρυνση σε τόκους φοιτητικών δανείων. Εγκρίθηκαν: USD 105 δις. (0,5% του ΑΕΠ) για τεστ COVID-19, δύο εβδομάδες άδεια με αποδοχές και τρεις μήνες οικογενειακές / αναρρωτικές άδειες με μερική καταβολή αποδοχών.
Καναδάς	<ul style="list-style-type: none"> Ποσό CAD 82 δις. (3% του ΑΕΠ), που περιλαμβάνει άμεσες πληρωμές σε νοικοκυριά και επιχειρήσεις ύψους CAD 27 δις. και αναβολές φορολογικών υποχρεώσεων ύψους CAD 55 δις.
Γερμανία	<ul style="list-style-type: none"> Εγκρίθηκαν: Έως € 550 δις. (13% του ΑΕΠ) αυξημένη πιστωτική στήριξη μέσω προς KfW με νέα δάνεια με εγγυήσεις κατά 90%, πρόγραμμα επιδότησης εργασίας, αναβολές στον εταιρικό φόρο εφόσον απαιτείται, αναβολή των φορολογικών κυρώσεων μέχρι το τέλος του έτους. Συζητήθηκαν αλλά δεν εγκρίθηκαν: € 100 δις. (2,3% του ΑΕΠ) πρόσθετων δαπανών.
Γαλλία	<ul style="list-style-type: none"> Μέτρα ύψους € 45 δις. (1,9% του ΑΕΠ) που περιλαμβάνουν φορολογικές ελαφρύνσεις ύψους € 32 δις. (φορολογικές απαλλαγές που μπορεί να καταστούν μόνιμες), € 8,5 δις. επιδόματα για προσωρινή ανεργία, ταμείο αλληλεγγύης για ΜμΕ ύψους € 2 δις. € 300 δις. (13% του ΑΕΠ) για εγγυήσεις δανείων που θα ανέρχονται σε έως και 90% προς αξία.
Ιταλία	<ul style="list-style-type: none"> Μέτρα ύψους € 25 δις. (1,4% του ΑΕΠ), συμπεριλαμβανομένων αυξημένων δαπανών για το Εθνικό Σύστημα Υγείας, στήριξη σε οικογένειες που έχουν πληγεί από το κλείσιμο σχολείων, επιδοτήσεις μισθών για επιχειρήσεις και φορολογικές απαλλαγές € 7 δις. συνολικά. Εγγυήσεις δανείων ύψους € 350 δις. (20% του ΑΕΠ).
Ισπανία	<ul style="list-style-type: none"> Άμεση ενίσχυση σε επιχειρήσεις ύψους € 17 δις. (1,4% του ΑΕΠ). Εγγυήσεις δανείων ύψους € 100 δις. (8% του ΑΕΠ).
Ηνωμένο Βασίλειο	<ul style="list-style-type: none"> Μέτρα ύψους UKP 50 δις. (2% του ΑΕΠ) για την αντιμετώπιση των άμεσων αναγκών σε σχέση με τον κορωνοϊό (UKP 12 δις. ή 0,5% του ΑΕΠ) και των έμμεσων επιπτώσεων (UKP 38 δις. ή 1,6% του ΑΕΠ). Τα μέτρα για προς άμεσες επιπτώσεις περιλαμβάνουν απεριόριστη χρηματοδότηση για το Εθνικό Σύστημα Υγείας, ταμείο αρωγής για ευάλωτα νοικοκυριά (UKP 0,5 δις.) και αποζημίωση ασθενείας σε επιχειρήσεις (UKP 2 δις.). Τα μέτρα για προς έμμεσες επιπτώσεις περιλαμβάνουν την αύξηση των δημοσίων επενδύσεων που έχουν ήδη προταθεί προεκλογικά, στήριξη για προς αεροπορικές εταιρείες, το λιανικό εμπόριο και τα ξενοδοχεία με τη μορφή «κανονιστικής αυτοσυγκράτησης», απαλλαγή από τόκους για 1 χρόνο και επιχορηγήσεις σε ΜμΕ μέχρι UKP 25 χιλ. Διευρυμένο ταμείο αρωγής για νοικοκυριά και 3μηνη απαλλαγή σε στεγαστικά δάνεια. UKP 330 δις. (15% του ΑΕΠ) εγγυήσεις δανείων που καλύπτουν το 80% των ζημιών.
Σουηδία	<ul style="list-style-type: none"> Μέτρα ύψους SEK 300 δις. (6% του ΑΕΠ), τα οποία περιλαμβάνουν: επιδότηση μισθών κατά 90% για μειωμένη εργασία εβδομάδα, κάλυψη προς αμοιβής λόγω αναρρωτικής άδειας, αναβολή των πληρωμών εταιρικού φόρου.
Νορβηγία	<ul style="list-style-type: none"> Ενισχύσεις ύψους NOK 100 δις. (3% του ΑΕΠ), εκ των οποίων το 50% για χρηματοδότηση εγγυήσεων δανείων σε ΜμΕ και το υπόλοιπο 50% για την επανέναρξη του Ταμείου Κρατικών Ομολόγων («Statens Obligasjonsfond») για την αγορά εταιρικών ομολόγων. Μέτρα ύψους NOK 6,5 δις. (0,2% του ΑΕΠ) που σχετίζονται με αλλαγές σε ρυθμίσεις εταιρικού φόρου, φορολογικές αναβολές των φόρων και των τελών για προς αεροπορικές εταιρείες και αποζημίωση σε όσους απολύονται προσωρινά. Αναβολή πληρωμών φόρου μισθωτών υπηρεσιών.
Ιαπωνία	<ul style="list-style-type: none"> Δημοσιονομικά μέτρα ύψους JPY 450 δις. (0,1% του ΑΕΠ), τα οποία επικεντρώνονται κυρίως σε πληρωμές προς τα νοικοκυριά και προς επιχειρήσεις που πλήττονται περισσότερο από την καραντίνα. JPY 1,6 δις. (0,3% του ΑΕΠ) εκτός προϋπολογισμού για χρηματοδότηση άτοκων δανείων σε ΜμΕ.
Αυστραλία	<ul style="list-style-type: none"> Μέτρα ύψους AUD 17 δις. (1,2% του ΑΕΠ), συν AUD 2,4 δις. για τον τομέα προς Υγείας. Από αυτά, τα AUD 7 δις. αφορούν επιχορηγήσεις προς ΜμΕ μέσω καταβολής AUD 25 χιλ. αφορολόγητα και επιδότησης μισθών κατά 50%. Εφάπαξ πληρωμή AUD 750 σε συνταξιούχους και δικαιούχους κοινωνικής μέριμνας. Αύξηση των διαγραφών περιουσιακών στοιχείων από AUD 30 χιλ. σε AUD 150 χιλ.. επιτάχυνση των αποσβέσεων.
Νέα Ζηλανδία	<ul style="list-style-type: none"> Μέτρα ύψους NZD 12 δις. (4% του ΑΕΠ), εκ των οποίων NZD 5 δις. σε επιδότηση μισθών, NZD 2,8 δις. σε παροχές σε νοικοκυριά και NZD 2,8 δις. σε αλλαγές στον εταιρικό φόρο.

* Μέτρα USD 2 τρις. εγκρίθηκαν στις 24/03/2020.

Οικονομικά μεγέθη μελών ΣΕΒ

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ
€325 δις.
69% συνόλου*

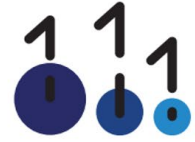
ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ
€61 δις.
51% συνόλου*

ΠΩΛΗΣΕΙΣ
€66 δις.
46% συνόλου*

ΠΡΟ ΦΟΡΩΝ ΚΕΡΔΗ
€4,0 δις.**
41% συνόλου**

ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΙ
197.000
10% συνόλου ασφαλισμένων στον ΕΦΚΑ

ΜΙΣΘΟΙ
€4,9 δις.
18% συνόλου***

ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΕΙΣΦΟΡΕΣ
€2,1 δις.
23% συνόλου***

ΦΟΡΟΣ ΕΠΙ ΚΕΡΔΩΝ
€1,1 δις.
27% συνόλου****

* 21.075 δημοσιευμένοι ισολογισμοί χρήσης 2017 που περιλαμβάνονται στη βάση της ICAP

** σύνολο κερδών κερδοφόρων επιχειρήσεων

*** % επί του συνόλου τακτικών αποδοχών (χωρίς bonus και υπερωρίες)/ασφαλιστικών εισφορών ασφαλισμένων στον ΕΦΚΑ

**** % επί του συνόλου εσόδων από φόρο εισοδήματος νομικών προσώπων

Πηγή: ICAP, Hellastat, Υπουργείο Οικονομικών, ΕΦΚΑ, ΕΛΣΤΑΤ

Όραμα

Οραματιζόμαστε την Ελλάδα ως τη χώρα, που κάθε πολίτης του κόσμου θα θέλει και θα μπορεί να επισκεφθεί, να ζήσει και να επενδύσει. Οραματιζόμαστε μια ανοιχτή, κοινωνικά υπεύθυνη και οικονομικά φιλελεύθερη χώρα-μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, που προτάσσει την ισχυρή ανάπτυξη ως παράγοντα κοινωνικής συνοχής. Θέλουμε μια Ελλάδα δυναμικό κέντρο της ευρωπαϊκής περιφέρειας, με στέρεους θεσμούς, ελκυστικό κοινωνικό και οικονομικό περιβάλλον, που προάγει τις εξαγωγές, την καινοτόμο επιχειρηματικότητα, την παραγωγή και τις ποιοτικές υπηρεσίες, τη βιώσιμη ανάπτυξη, τη γνώση, τη συνοχή, τις ίσες ευκαιρίες και το κράτος δικαίου.

Αποστολή

Ηγεσία & Γνώση

Ο ΣΕΒ διαδραματίζει ηγετικό ρόλο στον μετασχηματισμό της Ελλάδας σε μια παραγωγική, εξωστρεφή και ανταγωνιστική οικονομία, ως ανεξάρτητος και υπεύθυνος εκπρόσωπος της ιδιωτικής οικονομίας.

Κοινωνικός Εταίρος

Ο ΣΕΒ, ως κοινωνικός εταίρος που πιστεύει στη λειτουργία των θεσμών, προωθεί στα αρμόδια όργανα της Πολιτείας και της Ε.Ε. τις απόψεις και θέσεις της επιχειρηματικής κοινότητας.

Ισχυρός Εκπρόσωπος

Ο ΣΕΒ διαμορφώνει θέσεις, αναλύσεις και προτάσεις πολιτικής για την οικονομία, τη βιομηχανία, την καινοτομία, την απασχόληση, την παιδεία και τις εργασιακές δεξιότητες, τον κοινωνικό διάλογο, τη βιώσιμη ανάπτυξη, την εταιρική υπευθυνότητα.

Φορέας Δικτύωσης

Ο ΣΕΒ δικτυώνει τα μέλη του μεταξύ τους & με τα κέντρα αποφάσεων (εγχώρια και διεθνή), με στόχο τη δημιουργία προστιθέμενης αξίας.

Σύγχρονες Επιχειρήσεις, Σύγχρονη Ελλάδα

ΣΕΒ σύνδεσμος επιχειρήσεων και βιομηχανιών

Ξενοφώντος 5, 105 57 Αθήνα
T: 211 5006 000
F: 210 3222 929
E: info@sev.org.gr
www.sev.org.gr

SEV Hellenic Federation of Enterprises

168, Avenue de Cortenbergh
B-1000 Bruxelles
T: +32 (0) 2 662 26 85
E: kdiamantouros@sev.org.gr

ΑΚΟΛΟΥΘΗΣΤΕ ΜΑΣ ΣΤΑ ΜΕΣΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΔΙΚΤΥΩΣΗΣ

